

מנה בנת

לע"צ הגה"ק רבי גדליה משה בן
הגה"ק רבי שלמה גולדמן זיע"א
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 45 פרשת וירא תשפ"א

עירובין צא-צז

שינוי הדף היומי בדון קצרו

מדברי הברייתא שאסור במבוי לטלטל יש להוכיח כרב שאמר שמבוי שלא השתתפו בו אסור לטלטל בו יותר מד' אמות, אך יש לדחות שגורסים ולמבוי אסור אך זה שנינו כבר ברישא, אך ניתן לומר שיש בזה חידוש שלא נאמר שרבנן חלקו על ר"ש רק בעירוב ואם לא עירבו יודו לו, קמ"ל שהם חלקו גם בלא עירובו. **דף צב** ורבינא מקשה שר' יוחנן סובר שהלכה כסתם משנה ולעיל שנינו שכותל בין ב' חצירות שהוא גבוה י' ורחב ד' מערבים לחוד ולא יחד ואם היו פירות בראשו בני ב' החצירות עולים מהצד שלהם ואוכלים אך לא יורידו למטה, ולר"ש מותר להוריד, ויש לומר שהכוונה שלא יורידו לבתיהם, אך ר' חייא שנה בברייתא שלא יעמוד זה במקומו ויאכל ולא זה במקומו ויאכל, אמר רב אשי שאם רבי לא כתב כן במשנה מנין לר' חייא לומר כך.

רב הונא אומר שאם היו שתי חצירות וחורבה ביניהם ואחת עירבה לעצמה ואחת לא, נותנים את החורבה לזו שלא עירבה ולא לזו שעירבה שכלי הבית של אותה חצר מצויים בה וחוששים שיוציא לחורבה, וחייא בר רב אמר שרב אמר שנותנים אף לאותה שעירבה ואסורות להשתמש שאם נאמר שניהן מותרות יהיה קשה מה זה שונה מב' חצירות אחת עירבה ואחת לא שאסורות, אך יש לחלק שכלי הבתים מצויים בחצר אך בחורבה לא מצויים כלי הבתים שאינם נשמרים שם, וללישנא בתרא רב אמר שנותנים אף לאותה שעירבה ושתייהן מותרות שאם נאמר שאסורות שלא נותנים חצר שלא עירבה חצר שעירבה, יש לחלק שרק בחצר אסרו כיון שכלי הבתים נשמרים בחצר, אך בחורבה אינן נשמרים ולכן יש להתיר.

משנה אם היה גג גדול סמוך לקטן הגדול מותר ולא הקטן שהוא פרוץ לקטן, וכן אם חצר קטנה היתה פרוצה לגדולה הגדולה מותרת ולא הקטנה שהיא פרוצה לגדולה והגדולה מותרת שהקטנה היא פתח לה. **גמרא** לרב יש חידוש גג כמו חצר שמדובר שניכרים המחיצות, ולשמואל גג כחצר שכמו שחצר דורסים בו רבים אף גג מדובר שרבים דורסים. ורבה רב זירא ורבה בר רב חנן ישבו וגם אביי ישב עמם, והם אמרו שיש להוכיח מהמשנה שדירורי גדולה בקטנה שנמשכים אליה ולא קטנה בגדולה, וכן לענין כלאים שאם יש גפנים בגדולה אסור לזרוע את הקטנה ואם זרע הזרעים נאסרו אך הגפנים שבגדולה מותרים, **עמוד ב** ואם יש גפנים בקטנה מותר לזרוע בגדולה, וכן לענין גט אשה שאם האשה בגדולה ונתן את הגט בקטנה היא מגורשת ואם האשה בגדולה והגט בקטנה אינה מגורשת, וכן לענין תפילת ציבור שכשהציבור בגדולה והש"ץ בקטנה יוצאים ידי חובה, ואם הציבור בקטנה והש"ץ בגדולה אינם יוצאים אם היו ט' אנשים בגדולה ואחד בקטנה מצטרפים ואם אדם אחד בגדולה וט' בקטנה אינם מצטרפים, אם יש צואה בגדולה אסור לקרוא קר"ש בקטנה ואם הצואה בקטנה מותר לקרוא קר"ש בגדולה ואמר להם אביי שלפ"ז המחיצה באה לאסור ולולא המחיצה היה יכול לזרוע במרחק ד' אמות ובגלל המחיצות נאסר לגמרי, אמר רב זירא שמצאנו מחיצה לאיסור

דף צא רב יהודה אומר שתמצית מחלוקת התנאים היא שלר"מ הגגים רשות לעצמם וכן חצירות וקרפיות ולחכמים גגים וחצירות הם רשות אחת וקרפיות רשות אחת, ולר"ש כולם הם רשות אחת, וישנה ברייתא כרב שלרבנן אסור לטלטל בכל רשות, שכתוב שלר"מ כל גגות העיר הם רשות אחת ואין להעלות ולהוריד מהם לחצר ומהחצר לגגות, וכלים ששבתו בחצר מותר לטלטל בה ומה ששבת בגג מותר לטלטל בגג ודוקא שגג לא יהיה גבוה מחבירו יותר מי' טפחים, ולחכמים כל גג הוא רשות לעצמו ומטלטלים בו רק בד' אמות, ויש ברייתא כרב יהודה שרבי אמר שכשלמדו אצל ר"ש בתקוע העלו שמן ואלונטית מגג לגג ומגג לחצר ומחצר לחצר ומחצר לקרפף ומקרפף לקרפף אחר, עד שהגיעו למעיין שהתרחצו בו, ור' יהודה אמר שבשעת סכנה העלו ס"ת מחצר לגג ומגג לחצר ומחצר לקרפף לקרוא בו, אמרו לו אין להביא ראיה משעת סכנה.

רב פסק כר"ש ודוקא כשלא עירבו ואם ערבו חוששים שיוציאו את כלי הבתים לחצר ושמואל פסק כר"ש גם בעירבו, וכן אמר ר' יוחנן שמהיכן יודעים לחלק בין עירבו בין לא עירבו, ורב חסדא הקשה שיוציא לדעת ר' יוחנן ושמואל שבאותה חצר כלי אחד מותר ואחר אסור, אך ר"ש לא גזר כמו ששנינו שאם היו ג' חצירות פתוחות זו לזו ולרה"ר ועירבו ב' החיצונות עם האמצעית היא מותרת עמהם והן עמה והחיצונות אסורות זו עם זו ולא גזרו שמה יוצאו כלי חצר זו לזו, וגם כאן לא חשש ר"ש שיוציאו מכלי הבתים לחצר, ורב ששת מקשה ממה ששנינו שלר"ש גגות חצירות וקרפיות הם רשות אחת לכלים ששבתו בתוכם ולא למה ששבת בבית, וודאי מדובר בעירבו ולכן מצויים כלי הבית בחצר שאם לא עירבו איך הגיעו כלי הבתים לחצר, אך אפשר להעמיד שמדובר בכובע וסודר שהוציאים ע"י לבוש ולא בגלל העירוב, **עמוד ב** ואין להוכיח ממה ששנינו שאנשי חצר ומרפסת שלא עירבו ביניהם מה שגבוה י' נותנים למרפסת ופחות מי' לחצר, ודוקא כשהיו של רבים וערבו כל אחת לעצמה או שהיו יחידים שאינם צריכים לערב, אך אם היו של רבים ששכחו לערב גג חצר אכסדרה ומרפסת נחשבים רשות אחת, ומשמע שיש חילוק בין עירבו או לא אך יש לומר שזה לרבנן, וכן מוכח ממה שלא מוזכר גם קרפף ומבוי, ואין להוכיח ממה ששנינו שה' חצירות הפתוחות זו לזו ולמבוי ושכחו ולא עירבו אסור להכניס ולהוציא מחצר למבוי ומהמבוי לחצר אך מותר לטלטל כלים ששבתו בחצר בחצר ולא במבוי ור"ש מתיר שכל דבר של רבים שלא עירבו גג חצר אכסדרה ומרפסת וקרפף ומבוי כולם רשות אחת הם וכתוב כאן **לא ערבו** ומשמע שבעירבו אסור, ויש לבאר שמדובר שלא עירבו החצירות יחד אך הבתים עירבו עם החצירות ומה שכתוב לא עירבו הכוונה לא השתתפו במבוי, או שר"ש אמר את זה לדעת חכמים ולדעתו אין הבדל בין עירבו או לא, אך חכמים צריכים להודות שאם לא עירבו עם הבתים הם נחשבים רשות אחת, ואמרו רבנן שזה ב' רשויות.

לענין טלטול שהקטנה אסורה בטלטול שהיא כפתח הגדולה ואם היה משוה את גיפופי המחיצות גם הגדולה היתה אסורה, אמר אביי שאם השווה את הגיפופים זה סילוק מחיצות דף צג ורבא אמר שמצאנו מחיצה לאיסור שאם סיכך על אכסדרה עם פצימין שהם עמודים היא כשירה ואם השווה את פצימיה פסולה, אמר אביי שבאמת סוכה זו כשירה ולדעתך שהיא פסולה זה רק סילוק מחיצות ולא שהמחיצות אסורות, ורבה בר רב חנן הוכיח ממה ששנינו בכלאים שאם היה בית שחציו מקורה וחציו לא גפנים שכאן מותר לזרוע כאן ואם השווה את הקירוי אסור, ואביי דחה שזה סילוק מחיצות שאין יותר הבדלה, ורבא שלח עם רב שמעיה בר זעירי ממה ששנינו שיש במחיצות הכרם להקל להחמיר, שאם הכרם היה נטוע עד עיקר המחיצה יכול לזרוע משם והלאה ואילו לא היה שם מחיצה היה צריך להרחיק ד' אמות בזריעה א"כ זה מחיצה להקל, ומחיצה לחומרא באופן שהכרם היה במרחק י"א אמה מהכותל שאינו יכול לזרוע שם ואילולא היתה מחיצה היה מרחיק רק ד' אמות ויכול לזרוע, ואמר אביי שיש משנה מפורשת לענין קרחת הכרם שלב"ש הוא כ"ד אמות ולב"ה ט"ז אמות, ומחול הכרם לב"ש הוא ט"ז אמה ולב"ה י"ב אמה וקרחת הכרם הוא כרם שהתייבש באמצעו ולא יביא זרע לשם כשאין שם ט"ז אמה, ואם היה שם ט"ז אמה נותן לו שיעור כדי עבודתו וזרוע את השאר, ומחול הכרם הוא המקום שבין הכרם לגדר שלא יזרע שם אם אין שם י"ב אמה ואם יש י"ב אמה ירחיק כדי עבודה וזרוע שם, ואין להביא ראיה מזה שהמחיצה גורמת חומרא אלא שד' אמות הם כדי עבודת הכרם ושאר המקום כיון שלא נזרע שם הוא מפקירו ורק אם יש שם ד' אמות זה חשוב ואם לא, זה לא חשוב.

רב יהודה אומר שאם יש ג' קרפיות אחת ליד השניה והחיצוניות מגופפות והאמצעית לא מגופפת אם יש יחיד בחיצונות הם כשיירא ונותנים להם שימוש כדי צרכם, ואם האמצעי מגופף והחיצונות לא ויש יחיד בכל אחד נותנים להם רק עד בית שש סאים, והסתפקו במקרה שיש יחידים בחיצונות ובאמצעי יש שנים, ואם ניקח אותם לכל צד הם יהיו ג' או שניקח אחד לכל צד, ואם נאמר שלוקחים אחד לכל צד יש להסתפק אם יש שנים בכל אחד מהחיצונות ואחד באמצעי, ובמקרה זה לכל צד שיצא הם יהיו ג' או שנאמר שיצא רק לצד אחד ולהלכה מקילים בכל השאלות הללו.

עמוד ב רב חסדא אומר שאם החצר גבוהה ה' לא מספיק לצרף לה ה' טפחים של גדר, אלא צריך שכל הגובה יהיה י' או מחיצה י', ואין להקשות מהמשנה בב' חצירות אחת מעל השניה י' טפחים או שיש גובה ה' ומחיצה ה' מערבים לחוד ולא יחד ופחות מ' מערבים יחד ולא לחוד, שיש לומר שרב חסדא מודה בזה שהתחנתנה רואה מחיצה של י', אך לרב חסדא התחנתונה תערב שנים והעליונה לא אחד ולא שנים, מבאר רבא בר עולא שמדובר שיש לעליונה גיפוף פחות מ' אמות, אך לפ"ז מה שכתוב בסיפא פחות מ' מערבים יחד ולא לחוד, לכאורה יכולה לערב יחד וגם לחוד, ורבה בר רבא מעמיד שמדובר שהתחנתונה פרוצה במלואה לעליונה, אך לפ"ז התחנתונה תערב אחד ולא שנים והעליונה יחד או לחוד, ומה שכתוב יחד ולא לחוד זה נאמר על התחנתונה, והעליונה יכולה יחד ולחוד, ומרימר סובר שגובה ה' ומחיצה ה' מצטרפים, רבינא שאל את רב אחא בר

רבא אם שנה משהו בהלכות מחיצה, אמר לו שלא, ולהלכה גובה ה' מחיצה ה' מצטרפים.

רב אושעיא הסתפק אם דיורים הבאים בשבת אוסרים, ורב חסדא הוכיח מחצר קטנה שנפרצה לגדולה שהגדולה מותרת והקטנה אסורה, ולכאורה מדובר שנפרצה בשבת, ורבה אמר אולי נפרצה קודם שבת, ואמר אביי שלא יאמר אולי אלא ודאי נפרצה מער"ש, שהרי רבה עצמו אמר שאל את רב הונא ורב חסדא במקרה שעירב דרך פתח או חלון ונסתמו, והם ענו לו ששבת שהותרה בתחלה ההיתר נשאר. **לרב** כותל שהיה בין חצירות ונפל בשבת מטלטלין רק בד' אמות.

דף צד ולדעת שמואל כל אחד מהחצירות יכול לטלטל עד עיקר המחיצה, ורב לא אמר זאת בפירוש אלא שהיה מעשה שרב ושמואל ישבו בחצר אחת ונפל הכותל שבינה לחצר הסמוכה ושמואל אמר שיקחו טלית ויפרסוה שם והיא תהיה מחיצה, ורב החזיר את פניו, ואמר שמואל שאם רב מקפיד יקחו אבנט ויקשרוה, ולשמואל עצמו אין צריך לעשות כלל מחיצה שלדעתו ניתן לטלטל עד מקום המחיצה, והוא עשה מחיצה רק לצורך צניעות, ורב לא אמר כלום כי זה היה מקומו של שמואל, אך הוא החזיר פניו שלא יאמרו שחזר בו משמועתו.

משנה חצר שנפרצה לרה"ר המכניס והמוציא מתוכה לרה"ר אחר לר"א חייב ולחכמים פטור שהיא נעשתה ככרמלית. **גמרא** ר"א לשיטתו, שר' יהודה אמר משמו שאם רבים בירו דרך לעצמם מה שביירו בירו, אך רב גידל אמר שרב העמיד שם שמדובר שנאבדה דרך באותה שדה, ואין לומר שגם במשנה מדובר שאבדה דרך בחצר, שהרי ר' חנינא אמר שר"א וחכמים נחלקו רק עד מקום המחיצה וחכמים יודו שמקום המחיצה הוא רה"ר, ור"א אמר שהכל רה"ר, ויש לגרוס שנחלקו רק במקום המחיצה, וללישנא בתרא נחלקו בדין צידי רה"ר שלר"א הוא כרה"ר ולרבנן זה ככרמלית, ולא נחלקו להדיא בצידי רה"ר שאז היינו אומרים שרבנן חולקים על ר"א רק כשיש חיפופים והם יודו שבלי חיפופים זה כרה"ר קמ"ל שגם אז זה כרמלית, ומה שכתוב במשנה המטלטל מתוכה כיון שרבנן אמרו מתוכה גם ר"א אמר מתוכה אך באמת הוא חלק רק בצידי רה"ר, אך קשה לפ"ז שאם ר"א דיבר על צידי רה"ר מדוע רבנן עונים לו **מתוכה**, ויש לומר שרבנן אומרים לו שבתוכה אתה מודה שזה לא רה"ר א"כ תודה גם בצידיה, ואמר ר"א שבצידי רה"ר יש דריסת רבים אך בתוכה אין דריסת רבים.

משנה חצר שנפרצה לרה"ר מב' רוחותיה, וכן בית שנפרץ מב' רוחות ומבוי שנלקחו קורותיו או לחייו, לר' יהודה מותרים בשבת זו ואסורים אח"כ ולר' יוסי אם מותרים בשבת זו מותרים תמיד ואם לא אסורים גם בשבת זו. **גמרא** אם מדובר שהפרצה היתה י' אמות לכאורה אין הבדל בין פירצה מצד אחד או מב' צדדים כיוון שזה כפתח וביתו מ' גם מצד אחד זה פרצה שאוסרת, ורב אומר שמדובר שהיא נפרצה י' בקרן זוית **עמוד ב** שאינה כפתח כי לא עושים פתח בקרן זוית.

יש להקשות לגבי בית שכמו שברוח אחת אומרים שיש פי תקרה שיווד וסותם נאמר כן גם בב' רוחות, ואמרו בשם רב שמדובר שנפרץ בקרן זוית ויש לו קירוי באלכסון שלא ניתן לומר פי תקרה, ושמואל הסביר שמדובר שהיה פרצה יותר מ' ומרוח אחת זה לא נחשב פירצה בבית, אך קשה שלפ"ז גם בב' רוחות

נאמר שיועיל מדין פי תקרה, ועוד שבאכסדרה באמצע בקעה רב סבר שאומרים פי תקרה ומטלטלים בכולה, ולשמואל לא אומרים פי תקרה ומטלטלים רק בד' אמות, אך יש לומר שבאכסדרה לא אומרים פי תקרה כי זה בד' רוחות, אך בפחות מזה אומרים פי תקרה ולפ"ז יש לבאר שכאן מדובר שנפרץ בקרן זוית ולא בצורה ישרה אלא שיש ד' תקרות ולשמואל לא אומרים בזה פי תקרה, שמואל לא הסביר כרב כי לא כתוב שיש אלכסון ורב לא ביאר כשמואל כי באמת יועיל פי תקרה בד' תקרות כמו שסובר רב שמועיל פי תקרה גם באכסדרה בבקעה לטלטל בכולה ורק לשמואל לא מועיל פי תקרה בד' רוחות, ואם יש פירצה רק עד י' גם שמואל יודה שניתן לטלטל בכולה שזה כפתח ונחלקו ביותר מ' וללישנא בתרא יותר מ' לכו"ע לא מועיל פי תקרה ונחלקו ב'.

דף צה ולפ"ז מה שרב יהודה אמר שקורה ד' מתירה בחורבה שיש פי תקרה ור"נ אמר שקורה ד' מתירה במים, לפי לישנא קמא שנחלקו ביותר מ' א"כ מדובר ב' לכו"ע מועיל למחיצה, וללישנא בתרא שנחלקו ב' רב יהודה ור"נ דיברו לשיטת רב, ומה שחלקו אביי ורבא לענין סיכך על אכסדרה שיש לה פצימין שהיא כשירה ואם אין לה פצימין לאביי כשירה שיש פי תקרה ולרבא פסולה שלא אומרים פי תקרה, א"כ לכאורה הם נחלקו במחלוקת רב ושמואל, ויש לומר שלשמואל ודאי הסוכה פסולה ונחלקו לדעת רב שאביי אומר שגם בסוכה רב סובר שיועיל פי תקרה, ולרבא רק באכסדרה סבר רב שמועיל פי תקרה כי המחיצות של הפי תקרה הן עבור האכסדרה עצמה אך באכסדרה ללא פצימין לא יועיל פי תקרה שהמחיצות לא עשויות למקום הסוכה.

הסתפקו בדעת ר' יוסי במשנה אם הוא אסר או התיר, ורב ששת אמר שר' יוסי בא לאסור וכן דעת ר' יוחנן, וכן יש שנינו בברייתא שר' יוסי אמר שכמו שאסורים בעתיד כך אסורים בשבת זו, ורב חייא בר יוסף פסק כר' יוסי, ושמואל פסק כר' יהודה, אך קשה שלענין זכיה בעירובין אמר ר' יהודה שמועיל זכיה גם שלא לדעת שזכין לאדם שלא בפניו, ושמואל פסק שם כר' יהודה ואמר שבכל מקום ששנה ר' יהודה בעירובין הלכה כמותו, ושאל רב חנא מבגדד את רב יהודה אם גם לענין מבוי שניטלו קורותיו או לחייו פוסקים כמותו, ואמר לו רק בעירובין ולא במחיצות, ואצלינו מדובר במחיצות, ורב ענן מחלק, שרק בנפרצה לכרמלית מקילים כר' יהודה ולא בנפרץ לרה"ר.

משנה הבונה עלייה על ב' בתים, או גשרים המפולשים, לר' יהודה מותר לטלטל תחתם בשבת, ולחכמים אסור, ר' יהודה סובר שמערבים למבוי מפולש ולחכמים אסור. **גמרא** רבה אומר שר' יהודה לא התיר בגלל שמספיק ב' מחיצות מדאורייתא אלא בגלל שיש פי תקרה שיווד וסותם, ואביי הקשה ממה ששנינו יתר על כן אמר ר' יהודה מי שיש לו ב' בתים מב' צידי רה"ר שעושה לחי או קורה מב' הצדדים ומשתמש באמצע, ואמרו לו חכמים שלא מערבים בכך את הרה"ר, אמר לו רבה שאמנם בברייתא מוכח שלר' יהודה מספיק ב' מחיצות אך במשנה עדיין ניתן לומר שזה מצד פי תקרה, ורב אשי מדייק כך ממה שהמשנה מוסיפה דין לגבי מבוי המפולש וזה בגלל שיש פי תקרה לכן מובא שחלקו גם במבוי מפולש אך אם הטעם במשנה שמספיק ב' מחיצות א"כ זה מחלוקת אחת.

פרק המוצא תפילין

משנה מי שמצא תפילין ברה"ר יכול להכניסם לעיר ולבית זוג זוג, ולר"ג ב' זוגות כל פעם, ודוקא בישנות אך בחדשות פטור מלהכניסם, ואם הם קשורים הרבה בקשר או כרוכים יחד יחכה עד שיחשיך ויביאם **עמוד ב** ובשעת סכנה שאינו יכול להמתין שם יכסה אותם וילך, ולר"ש יתן לחבירו וחבירו לחבירו עד שיגיעו לחצר החיצונה, ואפילו מאה איש, וכן בבנו שנולד בשדה, ור' יהודה מתיר גם בחבית ואפילו מחוץ לתחום, אמרו לו חכמים שלא תלך החבית יותר מרגלי בעליה. **גמרא** משמע במשנה שמתור רק זוג אחד כל פעם ולא יותר ולא כדעת ר"מ שבהצלה יכול ללבוש ולהתעטף כמה שרוצה וזה סתם משנה וזה כר"מ, שכתוב על זה בברייתא לובש ומוציא ולובש ופושט ומוציא ופושט אפילו כל היום כולו דברי ר"מ, ויש לומר שלגבי הצלה התירו דרך מלבושו כחול ובחול יכול ללבוש כמה שרוצה, אך תפילין שבחול לובש רק אחד א"כ גם בהצלתם התירו רק זוג אחד.

הסתפקו בדעת ר"ג שאמר שני זוגות אם הוא סובר ששבת זמן תפילין א"כ אפשר רק זוג אחד ואם שבת אינה זמן תפילין ורבנן התירו לו שבביל הצלה א"כ התירו דרך מלבוש אפילו יותר מב' זוגות, ויש לומר ששבת אינו זמן תפילין והתירו דרך מלבוש ויכול ב' זוגות, כמו שאמר שמואל שיש מקום בראש להניח ב' תפילין, ואף ביד אמר רב הונא שאם אדם בא מהשדה עם חבילה יכול להסיר את התפילין מראשו וקושרם בזרועו, אך יתכן שרב הונא רק אמר שזה לא נקרא דרך בזיון אך זה לא נקרא ראוי, וצ"ל כדברי רב שמואל בר רב יצחק שכמו שבראש יש מקום לב' תפילין, כך ביד יש מקום לב', ושנו אצל בית מנשה שמה שכתוב על ידך זה קבורת, בין ענין זה בקדקד כדברי ר' ינאי שהוא המקום שמוחו של תינוק רופס, ולכאורה ת"ק במשנה חולק על רב שמואל בר יצחק שאין מקום ביד להניח ב' תפילין ולכן יקח רק זוג אחד ור"ג סובר כמותו, ויש לומר שנחלקו אם שבת היא זמן תפילין, שלת"ק זה זמן תפילין ואין להניח ב' תפילין יחד משום בל תוסיף, ולר"ג זה לא זמן תפילין ולכן יכול להניח ב' יחד, או שלכו"ע שבת היא זמן תפילין ונחלקו אם מצוות צריכות כוונה, שלת"ק א"צ כוונה ועובר על בל תוסיף גם כשלא מתכוון, ולר"ג מצוות צריכות כוונה, ולכן מותר ב' תפילין כשאינו מתכוון למצוה,

דף צו או שלכו"ע לא צריך כוונה לצאת אך נחלקו אם צריך כוונה כדי לעבור על בל תוסיף ולר"ג צריך כוונה ולכן מותר לצאת בב' זוגות, ולת"ק עובר על בל תוסיף גם כשאינו מתכוון, ולכן יצא רק בזוג אחד, או שלכו"ע שבת אינו זמן תפילין ולא צריך כוונה ונחלקו אם יש בל תוסיף בלי כוונה שלא בזמנו שלת"ק יש ולר"ג אין בזה איסור, אך קשה שלפ"ז יהיה אסור גם בזוג אחד, וגם מי שישן בסוכה בשמיני ילקה, אלא יש לדחות תירוץ זה.

ר"ע סובר ששבת זמן תפילין ששנינו שר' יוסי הגלילי דרש בפסוק **ושמרת את החוקה הזאת למועדה מימים ימימה**, ימים ולא לילות מימים ולא כל ימים להוציא שבת ויו"ט ור"ע אומר שנאמר כאן חוקה רק לענין פסח, ולפ"ז הברייתא שאומרת פסח ומילה הן מצוות עשה לכאורה זה לא כר"ע שלשיטתו פסח הוא לאו כמו שאמר רב אבין בשם ר' אלעאי שכל מקום שכתוב השמר פן ואל הוא לא תעשה, אך יש לומר שר"ע סובר כמותו אלא שהשמר של לאו הוא ושל עשה הוא עשה, אך לכאורה

בברייתא אחרת שנינו שר"ע אמר שלא מניחים תפילין שבת ויו"ט שכתוב והיה לך לאות מי שצריכים אות יצאו שבת ויו"ט שאינם צריכים אות שהם עצמם אות, אלא התנא שסובר ששבת זמן תפילין הוא ר' נתן שאמר שהניעור בלילה רצה חולץ רצה מניח ויוחנן הקיטוני אומר שלא מניחים תפילין בלילה, וא"כ כמו שלר' נתן לילה הוא זמן תפילין גם שבת הוא זמן תפילין, אך יש לדחות שאמנם לילה אינו זמן תפילין ושבת כן כמו שר"ע אומר להיפך שלילה הוא זמן תפילין ושבת לא, אלא יש תנא שאומר שמיכל בת שאול היתה מניחה תפילין ולא מיחו בה חכמים וכן אשת יונה עלתה לרגל ולא מיחו בה, וא"כ יוצא שהם סברו שתפילין הוא מצוות עשה שלא הזמן גרמא וא"כ הוא גם בלילה וגם בשבת, **עמוד ב** אך יתכן שתנא זה סובר כר יוסי שנשים יכולות לסמוך אם הן רוצות, ויש להוכיח כן שאשת יונה עלתה לרגל ולא מיחו בה ואין מ"ד שסובר שאשה חייבת בעליה לרגל, ויתכן שזה התנא של הברייתא, שלר"מ המוצא תפילין מכניסין זוג זוג בין איש בין אשה בין חדש בין ישן, ור' יהודה אוסר בחדש ומתיר בישן ולכו"ע אשה יכולה להניח וא"כ זה מצוות עשה שלא הזמן גרמא ונשים חייבות, ואין לומר שהם סוברים כר' יוסי שנשים יכולות לסמוך, כי יש משנה שלא מעכבים תינוקות מלתקוע אך נשים מעכבים, וסתם משנה ר"מ ולר' יוסי לנשים מותר, וכתוב בסתם סיפרא שזה לר' יהודה שבני ישראל סומכים ולא בנות ישראל ולר' יוסי ור"ש נשים יכולות לסמוך.

ר' אלעזר אומר שהמוצא תכלת בשוק לשונות פסולות וחוטאים כשרים, ולכאורה אם חששו בלשונות שזה לא לשמה אלא לצורך בגד, א"כ נחשוש גם בחוטאים שהם נטוור לשם בגד, ואין לומר שמדובר שזה שזור שיתכן שנשזרו לשם שפת הבגד, ויש לומר שמדובר שהם חתוכים מהלשונות ולא טורחים לשזור ולחברם בשפת הבגד, ורבא רצה להוכיח מהמשנה שבתפילין חדשות לא יכניס שמא הן קמיע ולכאורה לא טורחים לעשות קמיע בצורת תפילין, ור' זירא אמר לאהבה בנו שילמד שהמוצא תכלת בשוק לשונות פסולות וחוטאים מופסקים כשרים שאין אדם טורח, ואמר רבא בגלל שאהבה שנה כך נקשור לו מרגליות, הרי במשנה רואים שטורחים לעשות קמיע תפילין, אלא יש לומר שנחלקו בזה ר"מ ור' יהודה

דף צז שלר"מ מותר להכניס חדשות כי לא חוששים שיטרח לעשות קמיע כתפילין ור' יהודה אסר חדשות כמו המשנה כי חשש שאנשים כן טורחים. אביו של רב שמואל בר רב יצחק שנה שישנות מדובר שיש בהם רצועות והם מקושרות, ובחדשות יש רצועות אך אינם מקושרות שלא טורחים בהם לקשרם, וממה שלא ענבו אותם יש להוכיח לכאורה שעניבה פסולה בתפילין, ואביי אומר שר' יהודה לשיטתו שעניבה נקראת קשירה, ומשמע שלר' יהודה יכול לענוב אך רב יהודה בר רב שמואל בר שילת אומר שקשר תפילין הוא הלכה למשה מסיני, ור"נ הוסיף שהנוי של הקשרים הוא לכיוון החוץ, ויש לומר שענוב אותם בצורת קשירתם.

רב חסדא אומר בשם רב שהקונה תפילין ממי שאינו מומחה בודק ב' פרשיות של יד ואחת של ראש או ב' של ראש ואחת של יד, אך לכאורה אם קנה מאחד יספיק לבדוק ג' של יד או של ראש, ואם חושש שקנה מב' או ג' אנשים יבדוק את כל הפרשיות, ויש לומר שודאי קנה מאחד וצריך שאותו אחד יהיה

מומחה לשל יד ולשל ראש, ומה ששנה רבה בר שמואל שבודק ג' של יד וג' של ראש משמע או של ראש או של יד, ויש לומר שסך הכל ג' וחלק של יד וחלק של ראש, ומה ששנה רב כהנא שבודק בתפילין ב' של יד ושל ראש, יש לומר שברייתא זו היא כרבי שמספיק חזקה בשתים, אך לפ"ז מה שכתוב בסיפא וכן בצבת הב' או הג' ולרבי לא צריך את השלישי, יש לומר שלענין קבוצות התפילין מודה רבי שצריך לבדוק הכל שודאי קנאם מעוד בני אדם, ולפ"ז צריך לבדוק גם את הרביעי והחמישי, ומה שכתוב שלישי זה להוציא מדעת חזקה שאמר לדעת רבי שתמיד מספיק ב' לחזקה.

רב יהודה אמר בשם רב שצבתים הכוונה שהרבה זוגות קשורים יחד וכריכות שכרוכים הרבה יחד ולא בזוגות.

כשהם הרבה מחשיך עליהם, ומה שלא מכניסם זוג זוג והסביר רב יהודה לבנו שאם כשיכניסם זוג זוג יספיק כולם לפני השקיעה יכניסם זוג זוג ואם לא יספיק יחשיך במקומם.

במשנה כתוב שבסכנה מכסין ויש ברייתא שיכניסם פחות פחות מד' אמות, ורב מחלק שבסכנת נכרי שיבזה אותם יוליקם, ובסכנת לסטים יכסם, **עמוד ב** ואביי מקשה שאם יש סכנת עכו"ם מדוע ר"ש אומר שיכניס בהרבה אנשים הרי יש בכך יותר פרסום, ויש לבאר במשנה במה דברים אמורים בסכנת גויים אך בסכנת לסטים יכניסם פחות פחות מד' אמות, ור"ש אומר שיכניס בהרבה אנשים, ונחלקו האם עדיף פחות מד' אמות שאם יתן להרבה חברים יהיה מזה רעש ולר"ש עדיף לחבירו כי אם אחד יקח פחות פחות מד' הוא ישכח ויעביר ד' אמות בלי הפסק.

מה שכתוב במשנה בנו מדובר שאימו ילדה אותו בשדה וכתוב אפילו מאה לחדש שאף שקשה לו משמוש הידים בכ"ז עדיף כך.

לכאורה ר' יהודה במשנה חולק על מה ששנינו שכל הכלים כרגלי הבעלים, ריש לקיש מעמיד שמערה את המים מחבית לחבית ור' יהודה סובר שמים אין בהם ממש לענין תחומין, אך לכאורה ר' יהודה אמר את זה דוקא במים שבלועים בעיסה וכשהם לבד לא בטלו שהרי גם בקדירה ר' יהודה אמר להדיא שאינם בטלים ורק בעיסה בטלו, ורבא מעמיד שרק החבית קנתה שבייתה ולא המים שבה שהחבית בטלה למים כמו מוציא את החי במיטה שפטור על המיטה כי היא בטלה לו, וכן המוציא אוכל פחות משיעור בכלי פטור גם על הכלי שהוא בטל למה שבו, ורב יוסף שאל ששנינו שר' יהודה מתער בשיירא למסור אחד לשני ומשמע שלא בשיירא אסור, ורב יוסף אומר שגם במשנתנו מדובר בשיירא, ואביי אומר שבשיירא מותר אפילו בחבית ומים שקנו שבייתה, וכאן מדובר בחבית ומים של הפקר וחכמים כאן זה כדעת ר' יוחנן בן נורי שסובר שחפצי הפקר קונים שבייתה, והכוונה שלא ילכו אלו יותר מכלים שיש להם בעלים.

משנה מי שקרא בספר על איסקופא והתגלגל מידו גוללו חזרה, ואם קרא בראש הגג והתגלגל יותר מ' גוללו אליו ואם נכנס לאויר י' הופכו על הכתב ולר' יהודה אפילו אם הוא מסולק מהארץ רק כגובה מחט יכול להחזיר אליו ולר"ש מותר אפילו נח על הארץ ששבות לא עומד בפני כתבי הקודש **גמרא** אם מדובר באסקופא רה"י ולפניה רה"ר ולא גוזרים שמא יפול ויבוא להכניסו,